

EDUSKUNNAN VASTAUS 175/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsälain ja rikoslain 48 a luvun 3 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi metsälain ja rikoslain 48 a luvun 3 §:n muuttamisesta (HE 75/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asias-
ta mietinnön (MmVM 13/2013 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää varmistamista lakia alemman tason säännöksillä, etteivät ve-

sat ja siemensyntyiset lehtipuut tavoita havupuuvaltaisilla taimikoilla, muun muassa kuusitaimikoilla, istutustaimien keskipituutta.

2. Eduskunta edellyttää, että selvitetään vaikutukset siirtymisestä metsälain 11 §:n mukaisten, maanomistajalle taikka hallintaoikeuden tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle aiheutuvien taloudellisten menetysten arvioinnissa kuntakohtaisesta tarkastelusta metsäkiinteistökohtaiseen tarkasteluun.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

metsälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan metsälain (1093/1996) 4, 14 a ja 17 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 § laissa 822/2010 ja 14 a § laissa 1224/1998 ja 822/2010,
muutetaan 2 §, 3 §:n 3 momentti, 4 a §, 2 luvun otsikko, 5, 5 a, 5 b, 6—8, 8 a, 9—14, 14 c ja 15 §, 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 2 momentti, 20 §:n 1 ja 3 momentti sekä 23, 23 a, 25 ja 25 a §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laeissa 137/1999 ja 822/2010, 3 §:n 3 momentti, 4 a, 5, 5 a, 5 b, 8 a, 13 ja 14 §, 18 §:n 2 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 25 § laissa 822/2010, 8, 12 ja 15 § osaksi laeissa 315/2007 ja 822/2010, 9 § osaksi laissa 1224/1998, 10 ja 11 § osaksi laissa 822/2010, 14 c § laissa 522/2004, 16 §:n 1 momentti, 20 §:n 3 momentti, 23 ja 25 a § laissa 315/2007 sekä 23 a § laissa 1224/1998, ja
lisätään lakiin uusi 2 a, 7 a, 10 a ja 10 b §, 18 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 520/2002, 552/2004 ja 822/2010, uusi 3 momentti sekä lakiin siitä lailla 822/2010 kumotun 26 §:n tilalle uusi 26 § seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan metsän hoitamiseen ja käyttämiseen metsätalousmaaksi luettavilla alueilla. Lakia ei kuitenkaan sovelleta:

1) luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla muodostetuilla suojelualueilla, valtion luonnonsuojelutarkoitukseen hankkimilla alueilla eikä muilla valtion omistamilla alueilla, joita hoidetaan Metsähallituksen tai valtion maata hallinnoivan viranomaisen suojelupäätöksen mukaisesti;

2) maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa kaavassa suojelualueeksi osoitetulla alueella;

3) erämaalain (62/1991) mukaisilla alueilla muutoin kuin tämän lain 12 §:n 1 momentin osalta;

4) asemakaava-alueilla lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen osoitettuja alueita;

5) alueilla, joilla on voimassa toimenpiderajoitus asemakaavan laatimiseksi;

6) oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen ja virkistykseen osoitettuja alueita;

7) puolustusvoimien ampuma-alueiden maa-alueilla.

Metsän hoitamisessa ja käyttämisessä on tämän lain lisäksi noudatettava, mitä muinaismuistolain (295/1963) 1, 4, 5 ja 13—16 §:ssä, luonnonsuojelulain 5 a, 9, 29—35, 39, 42, 47—49, 55, 56 ja 57 a §:ssä sekä 10 luvussa sekä muussa laissa säädetään. Luonnonsuojelualueen perustamisesta, alueen liittämisestä luonnonsuojelualueeseen ja luonnonsuojelumerkin rauhoittamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa.

Sen estämättä mitä tässä laissa säädetään, vahingoittuneet puut on poistettava siten kuin metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa (/) säädetään.

2 a §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *puunkorjuulla* puiden kaatoa tai katkomista, sekä korjattavan puun kuljetusta käsittelyalueelta välivarastolle;

2) *uudistushakkuulla* puunkorjuuta, jossa käsittelyalue hakataan uuden puuston aikaansaamiseksi tarvittaessa jätettäviä säästö-, siementai suojuspuita lukuun ottamatta avoimeksi alueeksi;

3) *kasvatushakkuulla* puunkorjuuta, joka tehdään alueelle jäljelle jäävän puuston kasvattamista taikka tämän ohella myös uuden taimiaineksen syntymistä edistävällä tavalla;

4) *käsittelyalueella* metsikkökuviota tai kartalle rajattua aluetta, jolla tehdään samantyyppisiä hakkuu- tai muita metsänhoitotoimenpiteitä pääasiassa koko alueella;

5) *viljelyllä* metsän uudistamista istuttamalla kasvupaikalle sopivia taimia tai kylvämällä kasvupaikalle sopivia siemeniä;

6) *luontaisella uudistamisella* metsän uudistamista käsittelyalueella olevien siemenpuiden tai suojuspuiden avulla tai hyödyntämällä siementävää reunametsää;

7) *metsän hakkaajalla* maanomistajaa tai silloin kun hakkuuoikeus on luovutettu toiselle taholle, hakkuuoikeuden haltijaa.

3 §

Maankäyttömuodon muuttaminen

Jos metsätalousmaata, joka on ilmoitettu otettavaksi muuhun käyttöön, ei ole neljän vuoden kuluessa hakkuun tai muun toimenpiteen päättymisestä otettu tähän käyttöön, sovelletaan alueeseen ja sillä suoritettuun hakkuuseen tai muuhun toimenpiteeseen tämän lain säännöksiä.

4 a §

Metsäsuunnitelma

Metsäsuunnitelmalla tarkoitetaan metsänomistajan yhden tai useamman metsäkiinteistön metsien puuvaroja ja tilaa, luontoarvoja sekä hoitoa ja käyttöä koskevaa ajantasaista suunnitelmaa. Metsäsuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät saa olla suunnitelman laatimisajan kohtana voimassa olevien metsien hoitoa ja käyttöä koskevien säännösten vastaisia.

Edellä 1 momentissa säädetty vaatimukset täyttävä metsäsuunnitelma on suunnitelma, jota tarkoitetaan yhteismetsälain (109/2003) 31 §:ssä, metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain (534/1998) 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen (174/2007) 117 §:ssä.

Metsäsuunnitelman pitämisestä ajan tasalla, sisällöstä ja tarkistamisesta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

2 luku

Puunkorjuu ja metsän uudistaminen

5 §

Kasvatushakkuu ja siihen liittyvä uudistamisvelvoite

Kasvatushakkuu on tehtävä siten, että kasvatushakkuun jälkeen käsittelyalueelle jää riittävästi kasvatuskelpoista puustoa tasaisesti jakautuneena. Kasvatushakkuussa jätettävän kasvatuskelpoisen puuston riittävän määrän arvioinnissa otetaan huomioon käsittelyalueen maantieteellinen sijainti, kasvupaikka, kasvatushakkuuiden toteuttamistapa sekä valtapituus, jolla tarkoitetaan hehtaarin sadan paksuimman puun pituden aritmeettista keskiarvoa.

Kasvatushakkuusta aiheutuu metsän uudistamisvelvoite, jos jäljelle jäävän puuston määrä ja laatu eivät ole riittävät puuston kasvattamiseksi edelleen. Uudistamisvelvoite täyttyy, kun alueelle on saatu taimikko 8 §:n mukaisesti.

Jos käsittelyalueeseen sisältyy yhtenäinen 8 §:n mukainen taimikko, taimikon muodostamaa aluetta ei lasketa mukaan käsittelyalueen puuston riittävyttä arvioitaessa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kasvatushakkuussa jätettävän kasvatuskelpoisen puuston riittävästä laadusta, määrästä ja jakautumisesta kasvatushakkuun toteuttamistavan mukaisesti maan eri osissa ja erilaisilla kasvupaikoilla.

5 a §

Uudistushakkuu ja siihen liittyvä uudistamisvelvoite

Uudistushakkuun päättymisestä seuraa metsän uudistamisvelvoite. Uudistushakkuu katsotaan päättyneeksi, kun puunkorjuun seurauksena käsittelyalueelle on syntynyt yli 0,3 hehtaarin avoin alue. Uudistamisvelvoite täyttyy, kun alueelle on saatu taimikko siten kuin 8 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua uudistamisvelvoitetta ei ole puuntuotannollisesti vähätuottoisella ojitetulla turvemaalla, jolla runkopuun vuotuinen kasvu on alle kuutiometrin hehtaaria kohden. Tällöin käsittelyalueelle on jätettävä luonnon monimuotoisuutta edistävää puustoa. Uudistamisvelvoitetta ei ole myöskään alueella, jolla Suomen metsäkeskuksen alueyksikön, jäljempänä metsäkeskus, tai viranomaisen hyväksymän suunnitelman perusteella ennallistetaan alun perin avoin tai harvapuustoinen suo taikka perinneympäristö.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin vähätuottoisiksi katsottavista turvemaista ja niille jätettävästä puustosta sekä menettelystä ennallistamisen hyväksymistä haettaessa.

5 b §

Hakkuu erityiskohteissa

Jos hakkuun kohteella on metsän monimuotoisuuden säilyttämisen, maiseman tai metsän monikäytön kannalta erityistä merkitystä, hakkuu voidaan tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla.

Tutkimus-, opetus- tai muussa erityiskäytössä oleva metsä voidaan käsitellä sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla.

Erityiskohteissa toteutettavat käsittelyalueen toimenpiteet ja niiden perustelut on esitettävä metsänkäyttöilmoituksessa.

6 §

Puunkorjuun toteutus

Puunkorjuu on toteutettava niin, että vältetään käsittelyalueelle kasvamaan jätettävän ja käsittelyalueen ulkopuolella kasvavan puuston vaurioitumista. Lisäksi on vältettävä aiheuttamasta puuston kasvuolosuhteita heikentäviä maastovaurioita.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin siitä, milloin puu katsotaan vaurioituneeksi, vaurioituneiden puiden määräämistä ja maastovaurioista.

7 §

Metsän hakkaajan ja suunnittelijan vastuu

Metsän hakkaajan tulee puunkorjuussa ja muissa siihen liittyvissä toimenpiteissä osaltaan huolehtia siitä, että noudatetaan tämän lain säännöksiä.

Jos metsänhakkuusopimukseen on liitetty hakkuun toteutusta ohjaava leimikkosuunnitelma, joka sisältää tiedot suunnitelluista hakkuisista hakkuutavoittain ja tiedossa olevat 10 §:n 2 momentissa tarkoitetut erityisen tärkeät elinympäristöt rajauksina kartalla, leimikkosuunnitelman tekijä vastaa siitä, että leimikkosuunnitelma on tämän lain mukainen. Leimikkosuunnitelman tekijä ottaa vastuun allekirjoittamalla lei-

mikkosuunnitelman tai muulla vahvistamismenettelyllä.

Metsän hakkaajan ja leimikkosuunnitelman tekijän vastuuta arvioitaessa otetaan huomioon, onko toteutettu hakkuu perustunut 2 momentissa tarkoitettuun leimikkosuunnitelmaan ja onko metsän hakkaaja saanut tiedon 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista erityisen tärkeistä elinympäristöistä 7 a §:n mukaisesti.

Leimikkosuunnitelman sisällöstä säädetään tarvittaessa tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

7 a §

Maanomistajan ja metsäkeskuksen ilmoitusvelvollisuus

Maanomistaja on velvollinen luovuttaessaan hakkuuoikeuden ilmoittamaan hakkuuoikeuden ostajalle metsänkäyttöilmoitukseen merkitsemänsä tiedot hakkuussa huomioon otettavista 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista erityisen tärkeistä elinympäristöistä. Jos maanomistajan edustaja tekee metsänkäyttöilmoituksen, häntä koskee vastaava ilmoitusvelvollisuus.

Metsäkeskuksen on ilmoitettava välittömästi maanomistajalle, tiedossa olevalla maanomistajan edustajalle ja metsänhakkuuoikeuden haltijalle, jos metsäkeskukselle on toimitettu metsänkäyttöilmoitus, johon sisältyvällä käsittelyalueella tai sen läheisyydessä on tai sitä koskee metsäkeskuksen tiedossa oleva:

1) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö;

2) luonnonsuojelulaissa tarkoitettua erityisesti suojeltavan lajin tai suojellun luontotyypin esiintymää koskeva päätös;

3) Natura-2000 verkostoon sisältyvä alue; tai

4) muu vastaava viranomaisen toimittamaan päätökseen perustuva kohde.

Metsäkeskuksen on ilmoitettava välittömästi vastaanottamastaan metsänkäyttöilmoituksesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jos ilmoituksen mukaista käsittelyaluetta tai osaa siitä koskee 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu päätös.

Maanomistajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava metsäkeskukselta saamansa 2 momentissa tarkoitetut tiedot hakkuuoikeuden haltijalle.

8 §

Uudistamisvelvoitteen täyttäminen

Metsän uudistamisvelvoite on täytetty, kun käsittelyalueelle on saatu aikaan taimikko alueen maantieteellisestä sijainnista riippuen viimeistään 10—25 vuoden kuluessa velvoitteen muodostavan puunkorjuun päättymisestä. Taimikko katsotaan saaduksi aikaan, kun se on riittävän tiheä, taimet ovat tasaisesti jakautuneina, niiden keskipituus on 0,5 metriä ja niiden kehittymistä ei uhkaa välittömästi muu kasvillisuus.

Uudistaminen voidaan toteuttaa viljelemällä tai luontaisella uudistamisella. Uudistamisen yhteydessä on tarvittaessa raivattava taimikon kasvua haittaavat puut ja pensaat, torjuttava heinittyminen, käsiteltävä maanpinta ja järjesteltävä vesitalous. Lisäksi edellä mainittujen perustamistoimenpiteiden jälkeen on tarvittaessa huolehdittava taimikon täydennysistutuksesta tai -kylvöstä ja muusta jälkihoidosta. Luontaista uudistamista käytettäessä käsittelyalueella on oltava edellytykset taimien syntymiselle.

Taimikon aikaansaamiseksi tehtävät perustamistoimenpiteet on saatettava loppuun kolmen vuoden kuluessa velvoitteen aiheuttaneen puunkorjuun päättymisestä.

Jos 2 §:n 1 momentin 4—6 kohdan mukaiselle alueelle kohdistuvassa maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettussa maisematyöluuvassa on metsätaloudelle asetettu sellaisia toimenpiderajoituksia, joiden noudattaminen ei mahdollista tämän lain mukaista metsän uudistamisvelvoitteen täyttämistä, tätä lakia katsotaan kuitenkin noudatetun. Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvoite raukeaa, jos kohtuullisiksi katsottavista toimenpiteistä huolimatta alueelle ei synny taimikkoa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa tarkoitetun taimikon saavuttamisen tarkemmista määräajoista maantieteellisen sijainnin mukaan sekä luontaisen uudistamisen edellytyksistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös taimikon riittävästä tiheydestä ja muista arviointiperusteista, kohtuullisiksi katsottavista toimenpiteistä taimikon aikaansaamiseksi ja taimikon perustamistoimenpiteistä erilaisilla kasvupaikoilla.

8 a §

Metsän uudistamisessa käytettävät puulajit

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettussa metsän uudistamisessa taimikon saa perustaa männyn, kuusen, rauduskoivun, haavan, siperianlehtikuusen, vaahteran, tervalepän, tammen, kynäjalavan, vuorijalavan, metsälehmuksen, saarnen ja hybridihaavan alkuperältään ja kasvupaikalle sopivilla taimilla tai siemenillä. Taimikon saa perustaa hieskoivun taimilla tai siemenillä vain turvemaiden, kangasmaiden soistuneissa osissa ja tiiviillä savi- tai hiesuvaltaisilla mailla. Muilla kasvupaikoilla hieskoivua voidaan käyttää sen kasvupaikasta ja alueen maantieteellisestä sijainnista riippuen täydentävänä puulajina.

Jos taimikko perustetaan muilla kuin 1 momentissa mainituilla puulajeilla, on metsänkäyttöilmoituksessa esitettävä riittävä selvitys niiden kasvatuskelpoisuudesta ja alkuperän soveltuvuudesta uudistettavan alueen olosuhteisiin.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hieskoivun käytöstä täydentävänä puulajina.

9 §

Vastuu uudistamisvelvoitteesta

Maanomistajan on täytettävä 8 §:ssä säädetty uudistamisvelvoite.

Kiinteistön tai muun alueen omistusoikeuden siirtyessä 8 §:n mukainen uudistamisvelvoite siirtyy uudelle omistajalle.

Siltä osin kuin kiinteistön tai muun alueen sellainen hallintaoikeus, käyttöoikeus tai muu erityinen oikeus, johon sisältyy oikeus tehdä uudistushakkuu, kuuluu muulle kuin maanomistajalle, myös vastuu uudistamisvelvoitteen toteuttamisesta kuuluu tällaisen oikeuden haltijalle.

le, ellei toisin ole sovittu tai määrätty tai ellei olosuhteet huomioon ottaen ole erityisestä syystä kohtuullista kohdistaa velvoite oikeuden haltijan sijasta maanomistajaan. Silloin kun maanomistaja on luovuttanut yksinomaan metsänhakkuuoikeuden, uudistamisvelvoitteen toteuttaminen kuuluu maanomistajalle.

10 §

Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt

Metsiä tulee hoitaa ja käyttää siten, että turvataan yleiset edellytykset metsien biologisen monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilymiselle.

Monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät elinympäristöt ovat luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia kohteita, jotka erottuvat ympäröivästä metsäluonnosta selvästi. Näiden kohteiden ominaispiirteitä ovat:

1) lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä enintään 0,5 hehtaarin suuruisten lampien välittömät lähiympäristöt, joiden ominaispiirteitä ovat veden läheisyydestä ja puu- ja pensaskerroksesta johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto;

2) seuraavat a—e-alakohdissa luetellut suoeninympäristöt, joiden yhteinen ominaispiirre on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen vesitalous:

a) lehto- ja ruohokorvet, joiden ominaispiirteitä ovat rehevä ja vaateliias kasvillisuus, erirakenteinen puusto ja pensaskasvillisuus;

b) yhtenäiset metsäkorte- ja muurainkorvet, joiden ominaispiirteitä ovat erirakenteinen puusto ja yhtenäisen metsäkorte- tai muurainkasvillisuuden vallitsevuus;

c) letot, joiden ominaispiirteitä ovat maaperän runsasravinteisuus, puuston vähäinen määrä ja vaateliias kasvillisuus;

d) vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot; sekä

e) luhdat, joiden ominaispiirteenä on erirakenteinen lehtipuusto tai pensaskasvillisuus sekä pintavesien pysyvä vaikutus;

3) rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliias kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus;

4) kangasmetsäsaarekkeet, jotka sijaitsevat ojittamattomilla soilla tai soilla, joissa luontainen vesitalous on pääosin säilynyt muuttumattomana;

5) kallioperässä olevat tai kivennäismaahan uurtuneet, jyrkkärinteiset, pääosiltaan vähintään kymmenen metriä syvät rotkot ja kurut, joiden ominaispiirteenä on luonteenomainen muusta ympäristöstä poikkeava kasvillisuus;

6) pääosiltaan vähintään kymmenen metriä korkeat jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät;

7) karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliot, kivikot ja louhikot, joiden ominaispiirre on harvako puusto.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen erityisen tärkeiden elinympäristöjen ovat pienialaisia tai metsätaloudellisesti vähämerkityksellisiä. Elinympäristön taloudellista arvoa arvioitaessa otetaan huomioon mitä 11 §:ssä säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin erityisen tärkeiden elinympäristöjen luonnontilaisuudesta, luonnontilaisuuden kaltaisuudesta ja ominaispiirteistä.

10 a §

Elinympäristöjen käsittelyn yleiset periaatteet ja kielletyt toimenpiteet

Edellä 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa erityisen tärkeissä elinympäristöissä voidaan tehdä varovaisia hoito- ja käyttötoimenpiteitä, joissa elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään tai niitä vahvistetaan. Toimenpiteissä on säilytettävä elinympäristölle erityinen vesitalous, puuston rakenne, vanhat ylispuut, kuolleet ja lahot puut sekä otettava huomioon kasvillisuus, maaston vaihtelevaisuus ja maaperä.

Ominaispiirteitä vahvistavia hoito- ja käyttötoimenpiteitä ovat suunnitelmalliset luonnonhoitotoimet ja luonnontilan ennallistamistoimet. Ominaispiirteet säilyttäviä hoito- ja käyttötoimenpiteitä ovat varovaiset, poimintaluonteiset

set hakkuut, yksittäisten kuokkalaikkujen tekeminen sekä Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvien puiden taimien istuttaminen ja niiden siementen kylväminen. Erityisen tärkeissä elinympäristöissä voidaan erityistä varovaisuutta noudattaen kuljettaa puutavaraa ja ylittää puron uoma, mikäli se ei vaaranna ominaispiirteiden säilyttämistä.

Erityisen tärkeissä elinympäristöissä ei saa tehdä uudistushakkuuta, metsätietä, kasvupaikalle ominaista kasvillisuutta vahingoittavaa maanpinnan käsittelyä, ojitusta, purojen ja norojen perkausta eikä käyttää kemiallisia torjunta-aineita.

10 b §

Elinympäristökohtainen käsittely

Edellä 10 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa elinympäristöissä voidaan tehdä varovaisia poimintaluonteisia hakkuita, jotka säilyttävät puuston luonnontilaisena tai luonnontilaisen kaltaisena siten, ettei elinympäristön luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen vesitalous muutu.

Elinympäristön puuston rakenne rehevillä lehtolaikuilla on säilytettävä siten, että hoito- ja käyttötoimenpiteiden yhteydessä tehdään vain varovaisia, poimintaluonteisia hakkuita.

Jyrkänteissä ja niiden välittömissä alusmetissä ei saa toteuttaa puunkorjuuta.

Hietikoilla, kallioilla, kivikoissa ja louhikoissa voidaan tehdä varovaisia poimintaluonteisia hakkuita siten, että säilytetään vanhimmat ja kuolleet sekä lahot puut.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen erityisen tärkeiden elinympäristöjen puuston rakenteen ja kerroksellisuuden sekä pensas-kerroksen elinvoimaisuuden ja alueen maaperän vesitalouden säilyttämisestä.

11 §

Poikkeuslupa

Jos 10 a ja 10 b §:ssä tarkoitettujen velvoitteiden täyttämistä tai rajoitteiden noudattamisesta aiheutuu maanomistajalle taikka hallintoalueen tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle metsäntuoton vähenemistä tai muuta taloudellista menetystä tai haittaa, mikä ei ole vähäistä, metsäkeskuksen tulee maanomistajan tai erityisen oikeuden haltijan hakemuksesta myöntää poikkeuslupa toteuttaa hoito- ja käyttötoimenpiteet tavalla, josta asianomaiselle aiheutuva menetys jää vähäiseksi.

Menetys katsotaan vähäiseksi, kun 10 §:n mukaisten kohteiden käyttörajoitusten aiheuttama taloudellinen menetys on pienempi kuin neljä prosenttia poikkeuslupan hakijan sen metsäkiinteistön markkinakelpoisen puuston arvosta, jolla käsittelyalue sijaitsee, tai alle 3 000 euroa.

Poikkeuslupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos kysymyksessä olevaa toimenpidettä varten on myönnetty tai myönnetään kestävän metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä tarkoitettua ympäristötukea tai muuten riittävä tuki valtion varoista. Jos taloudellinen menetys on vähäistä suurempi eikä ympäristötuella voida välttää poikkeuslupan tarvetta, 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisen tärkeää elinympäristöä on käsiteltävä siten, että sen arvokkain osa säilyy.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin markkinakelpoisen puuston arvon määrittelystä.

12 §

Metsätalous suojametsissä

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää suojametsäalueeksi alue, jolla metsän säilyminen on tarpeen metsärajan alenemisen estämiseksi. Suojametsäalueella metsää on hoidettava ja käytettävä erityistä varovaisuutta noudattaen ja siten, ettei toimenpiteillä aiheuteta metsärajan alenemista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa myös tarkempia säännöksiä met-

sän hoitamisesta ja käyttämisestä sekä uudistumisen seurannasta suojametsäalueella. Ennen valtioneuvoston asetuksen antamista on kuultava maanomistajia, asianomaista kuntaa ja muita viranomaisia. Lisäksi ennen valtioneuvoston asetuksen antamista on neuvoteltava saamelaiskäräjien kanssa saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitetulla tavalla.

Jos erityiset paikalliset olosuhteet sitä vaativat, maa- ja metsätalousministeriö voi rajoittaa kotitarvepuun ottoa suojametsäalueella tai kieltää sen kokonaan. Kotitarvepuun ottoa koskevista rajoituksista on maksettava maanomistajalle taikka hallinto-oikeuden tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle puuston hakkuuarvon mukainen korvaus. Korvausta ei makseta Metsähallitukselle eikä muulle valtion maanomaisuuden haltijalle. Korvauksen myöntää hakemuksesta metsäkeskus.

Metsäntutkimuslaitoksen tehtävänä on seurata suojametsäalueiden uudistumista metsäkeskuksen avustuksella.

13 §

Suoja-alueet

Jos metsän säilyminen asutuksen tai viljelyksen suojaamiseksi tuulille erittäin alttiilla meren tai sisävesien saarilla ja rannoilla tai ylänneillä ja jyrkenteillä taikka maanvyörymien ehkäisemiseksi vaatii suurempia rajoituksia metsän käytössä kuin mitä tässä laissa säädetään, maa- ja metsätalousministeriö voi päättää pienialaisten, metsän säilymisen ja sen suojavaikutuksen kannalta arimpien alueiden muodostamisesta suoja-alueiksi sekä sisällyttää päätökseensä määräyksiä suoja-alueilla sallittavasta, metsän säilymiseksi tarpeellisesta metsän käytöstä. Ennen päätöksen antamista on kuultava 12 §:n 1 momentissa mainittuja tahoja.

14 §

Metsänkäyttöilmoitus

Maanomistajan taikka hallinto-oikeuden tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijan tai

hänen valtuuttamansa on tehtävä metsäkeskusselle metsänkäyttöilmoitus käsittelyalueella aiotusta kasvatushakkuusta, uudistushakkuusta, metsätuhon johdosta tehtävästä hakkuusta ja muusta hakkuusta sekä 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen erityisen tärkeiden elinympäristöjen käsittelystä. Jos kyseessä on kasvatushakkuu, toteuttamistapa on ilmoitettava kuvioittain. Jos kyseessä on uudistushakkuu, on lisäksi ilmoitettava uudistamistapa. Metsätuhon johdosta tehtävässä hakkuussa on ilmoitettava myös tuhon aiheuttaja.

Metsänkäyttöilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä seuraavista hakkuista, elleivät ne kohdistu 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuun erityisen tärkeään elinympäristöön:

- 1) kotitarvehakkuusta;
- 2) pienikokoisen puuston hakkuusta;
- 3) sähkölinjojen ja junaratojen reunavyöhykkeiden hakkuista eikä oja-, vesijohto- tai viemäri-
linjan hakkuusta eikä pienialaisista tie-, sähkö- tai muun vastaavan linjan hakkuusta.

Ilmoitus katsotaan toimitetuksi metsäkeskusselle, kun se on saapunut metsäkeskuksen toimipaikkaan taikka kun ilmoitus tai vastaavat tiedot on toimitettu metsäkeskuksen toimihenkilölle. Metsänkäyttöilmoitusta on tarkistettava ennen toimenpiteen toteuttamista, jos hakkuutapa tai käsittelyalue muuttuu merkittävästi aikaisemmin ilmoitetusta. Metsänkäyttöilmoitukseen voi sisältyä useita eri käsittelyalueita.

Ilmoitus on toimitettava viimeistään kymmenen päivää ja aikaisintaan kolme vuotta ennen hakkuun tai muun toimenpiteen aloittamista. Metsäkeskus voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen edellä mainitusta määräajasta.

Jos kyse on laajasta merkittäviä tuhoja elävissä puustossa aiheuttaneesta metsätuhosta, metsänkäyttöilmoituksen tekemiselle 4 momentissa säädettyä poikkeuksen hakemista ei edellytetä, ellei kyseessä ole 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö. Metsäkeskuksen on tällöin osoitettava tuhoalue ja ilmoituksen kohteena olevalla käsittelyalueella korjataan pääasiallisesti metsätuhossa kaatunutta, vaurioitunutta tai tuhoissa kuollutta puuta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pienikokoisen puuston hakkuusta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen erityisen tärkeiden elinympäristöjen käsittelyn ilmoittamisesta metsänkäyttöilmoituksessa ja muista kyseisessä ilmoituksessa ilmoitettavista tiedoista.

14 c §

Ennakkotieto erityisen tärkeästä elinympäristöstä

Maanomistaja tai hänen valtuuttamansa metsänhakkuuoikeuden haltija voi hakea ennen hakkuuta tai muuta metsän käsittelyä metsäkeskuksesta metsänkäyttöilmoitukseen liittyvän ennakkotiedon siitä, onko esitetty kohde 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö ja onko ilmoitettu metsän käsittely 10 a ja 10 b §:n mukainen.

Metsäkeskuksen on noudatettava antamaansa ennakkotietoa valvoessaan tämän lain noudattamista. Ennakkotietoa on noudatettava niin kauan kuin 14 §:n mukaan hakkuun tai muun toimenpiteen aloittaminen on mahdollista 1 momentissa tarkoitettuna metsänkäyttöilmoituksen perusteella.

Ennakkotietoa koskeva hakemus on käsiteltävä olosuhteet huomioon ottaen kiireellisesti. Jos metsänkäyttöilmoituksessa tarkoitettu hakkuu tai muu metsän käsittely aloitetaan hakemuksen kohteella ennen ennakkotiedon antamista, asian käsittely raukeaa. Hakemuksessa esitettävistä tiedoista voidaan säätää tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

15 §

Neuvotteluvelvollisuus

Jos on perusteltua syytä epäillä, että suunniteltu, aloitettu tai toteutettu hakkuu tai muu toimenpide on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen taikka että uudistushakkuun jälkeen ei metsänkäyttöilmoituksessa mainitulla tavalla saataisi aikaan

8 §:ssä tarkoitettua taimikkoa, metsäkeskuksen on pyrittävä neuvottelemaan maanomistajan taikka hallintaoikeuden tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijan kanssa ja tarvittaessa metsänhakkuuoikeuden haltijan kanssa tarpeellisen muutoksen aikaansaamiseksi. Maanomistajan on metsäkeskuksen pyynnöstä esitettävä suunnitelma korjaavista toimenpiteistä.

Maanomistajalta pyydettyä suunnitelmaa sisällöstä säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Käsittelykielto

Jos 15 §:ssä tarkoitettua neuvottelua ei ole muusta kuin metsäkeskuksesta riippuvasta syystä saatu aikaan tai jos neuvottelu ei ole johtanut tulokseen ja jos on perusteltua syytä epäillä, että suunniteltu, aloitettu tai toteutettu hakkuu tai muu toimenpide on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen, Maaseutuvirasto voi metsäkeskuksen esityksestä kieltää toimenpiteen toistaiseksi tai määräajaksi. Käsittelykielto voidaan antaa myös, jos metsänkäyttöilmoitusta ei ole annettu 14 §:ssä säädettyssä määräajassa.

18 §

Metsärikos ja metsärikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) laiminlyö antaa 14 §:ssä säädetyn metsänkäyttöilmoituksen tai tekee ilmoituksen säädetyn määräajan jälkeen,

2) rikkoo 6 §:n puunkorjuun toteutusta koskevaa säännöstä tai sen nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 8 §:n uuden puuston aikaansaamista koskevaa säännöstä tai sen nojalla annettua säännöstä,

4) tekee metsän monimuotoisuuden kannalta 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuun erityisen tärkeään elinympäristöön kohdistuvan hoito- tai käyttötoimenpiteen 10 a tai 10 b §:n taikka

10 b §:n nojalla annetun säännöksen vastaisesti taikka ilman lupaa tai lupaehdon vastaisesti tai

5) laatii 7 §:ssä tarkoitetun leimikkosuunnitelman, joka on tämän lain säännösten vastainen ja jonka nojalla toteutetaan puunkorjuu,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *metsärikkomuksesta* sakkoon.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, metsärikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo 12 §:n 1 tai 2 momentin metsätaloutta suojametsissä koskevaa säännöstä taikka maa- ja metsätalousministeriön 12 §:n 3 momentin tai 13 §:n nojalla antamaa määräystä ja rikkomus on vähäinen.

20 §

Korjaavat toimenpiteet

Joka käsittelee metsää 5, 5 a, 5 b, 10 a tai 10 b §:n tai 12 §:n 1 tai 2 momentin säännösten tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka 13 §:n nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka laiminlyö uuden puuston aikaansaamista koskevan velvoitteen, on velvollinen poistamaan lainvastaisen toimenpiteen vaikutukset tai palauttamaan vallinneen olotilan siinä määrin kuin se on kohtuullisin kustannuksin mahdollista. Jos 8 §:ssä säädettyä uudistamisvelvollisuutta ei ole täytetty, asianomaisen on toteutettava korjaavana toimenpiteenä tarvittavat uudet perustamistoimenpiteet tai muu jälkihoito.

Jos joku muu kuin asianomainen omistaa kiinteistön tai on erityisen oikeuden nojalla oikeutettu päättämään asiasta, korjaavia toimenpiteitä koskevaan sopimukseen on saatava hänen suostumuksensa. Jos maanomistaja tai erityisen oikeuden haltija ei anna suostumustaan sille, että Maaseutuvirasto velvoittaa asianomaisen lakia rikkoneen tekemään tarvittavat toimenpiteet, Maaseutuvirasto voi metsäkeskuksen esityksestä päättää, että se tai metsäkeskus tekee tai teettää ne asianomaisen kustannuksel-

la. Toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset maksetaan etukäteen valtion varoista ja Maaseutuvirasto voi periä ne takaisin asianomaiselta ulosottoimin siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

6 luku

Erinäiset säännökset

23 §

Muutoksenhaku

Tämän lain mukaiseen metsäkeskuksen ja Maaseutuviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei muualla tässä laissa toisin säädetä. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä pääosa kyseessä olevasta metsätalousmaasta sijaitsee.

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, metsäkeskuksella on oikeus valittaa Maaseutuviraston tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos Maaseutuviraston päätös poikkeaa metsäkeskuksen esityksestä.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Metsäkeskuksella on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut metsäkeskuksen tai Maaseutuviraston päätöstä taikka kumonnut sen.

23 a §

Eräiden suoritteiden maksuttomuus

Poiketen siitä, mitä Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) 26 §:ssä säädetään, metsänkäyttöilmoitus ja ennakkotieto tämän lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitetusta erityisen tärkeästä elinympäristöstä ovat maksuttomia.

25 §

Suomen metsäkeskuksen tehtävät

Suomen metsäkeskus valvoo tämän lain noudattamista.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus antaa tarkempia määräyksiä Suomen metsäkeskukselle tämän lain noudattamisen valvontojen teknisestä toteuttamisesta.

Kaavoitettavien ja kaavoitettujen alueiden osalta Suomen metsäkeskuksen tulee olla riittävässä yhteistyössä kuntien kanssa tämän lain ja maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden yhteensovittamiseksi.

25 a §

Valtion saamisen perintä

Tässä laissa säädetty valtion saaminen on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tähän lakiin perustuvan valtion saamisen perii Maaseutuvirasto. Jos takaisin maksettavia valtion varoja tai niiden osaa ei makseta määräajassa takaisin, maksettavalle pääomalle peritään korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaista viivästyskorkoa kunkin erän erääntymisestä lukien.

26 §

Kansallinen ja alueellinen metsäohjelma

Maa- ja metsätalousministeriö laatii kansallisen metsäohjelman yhteistyössä muiden ministeriöiden, metsäalaa edustavien ja muiden tarpeellisten tahojen kanssa. Ohjelman päämääränä on lisätä metsien monipuolista käyttöä ja niistä kertyvää hyvinvointia kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Ministeriö seuraa ohjelman toteutumista ja tarkistaa ohjelmaa tarvittaessa.

Metsäkeskus laatii toiminta-alueelleen alueellisen metsäohjelman ja seuraa sen toteutumista. Ohjelmaa tarkistetaan tarpeen vaatiessa. Ohjelmaa laadittaessa metsäkeskuksen tulee olla yhteistyössä metsäalaa edustavien ja muiden tarpeellisten tahojen kanssa. Ohjelma sisältää metsien kestävän hoidon ja käytön yleiset tavoitteet, kestävän metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä tarkoitetuille toimenpiteille ja niiden rahoittamiselle asetettavat tavoitteet sekä alueen metsätalouden kehittämiseksi asetettavat yleiset tavoitteet. Ohjelmaan ei oteta tietoja, jotka ovat yksilöitävissä yksittäistä metsäkiinteistöä koskeviksi.

Alueellisen metsäohjelman sisällöstä, laadinnasta, määräajoista ja tarkistamisesta sekä vaikutusten arvioinnista säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa säätää alueellisen metsäohjelman seurannasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaatuloa tehtyjen metsänkäyttöilmoitusten määräaikoihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa aloitettuun hakkuuseen ja siitä aiheutuneeseen uudistamisvelvoitteeseen sovelletaan kuitenkin 8 §:n mukaista velvoitetta. Jos uudistushakkuu on aloitettu ennen vuotta 2011, hakkuuseen liittyvään perustamistoimenpiteiden loppuunsaattamiseen sovelletaan kuitenkin vuonna 2010 voimassa ollut lainsäädäntöä.

Ennen tämän lain voimaantuloa toteutetun hakkuun ja tämän lain voimaantulon jälkeen tehdyn siihen liittyviä uudistamistoimenpiteitä koskevan 20 §:ssä tarkoitetun teettämispäätöksen teettämiskustannuksiin sovelletaan 25 §:n 2 momenttia.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

rikoslain 48 a luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 48 a luvun 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 823/2010,
 seuraavasti:

48 a luku

Luonnonvararikoksista

3 §

Metsärikos

koskevaa metsälain (1093/1996) säännöstä taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, on tuomittava *metsärikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo suojametsäaluetta tai suoja-aluetta

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2013